

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2097512	Eeftink	GRI	
ONDERWERP			
Protocol (vermoedelijke) integriteitsschendingen wethouders, raadsleden of fractievertegenwoordigers			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGelo BESLUIT:

Het protocol (vermoedelijke) integriteitsschendingen door raadsleden, fractievertegenwoordigers of wethouders gemeente Hengelo vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De wijze waarop een - vermoeden van- mogelijke integriteitsschendingen in de relatie tussen politieke ambtsdragers wordtesignaleerd was tot nu toe mondeling met elkaar besproken en afgesproken in het fractievoorzittersoverleg. Na enige gebeurtenissen die afwijken van de gemaakte afspraken hecht de raad er zeer aan om deze afspraken nu formeel vast te leggen in dit protocol.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGelo,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
2097512	Eeftink	GRI	
ONDERWERP			
Protocol (vermoedelijke) integriteitsschendingen wethouders, raadsleden of fractievertegenwoordigers			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

In de wetgeving die leidde tot de dualisering van het gemeentebestuur werd per maart 2003 het vaststellen van een gedragscode voor de raad verplicht gesteld. De raad van Hengelo heeft al in oktober 2002 zijn eerste gedragscode vastgesteld. Via een herziening van de Gedragscode voor raadsleden in 2005 is nu geldend de "Gedragscode voor politiek ambtsdragers" vastgesteld in de raadsvergadering van 11 en 12 juni 2013. De gedragscode hangt nauw samen met het denken over integer handelen in het openbaar bestuur.

Dat denken is steeds aan verandering onderhevig. Integer handelen staat of valt niet met het vastleggen daarvan in een code. Het gaat uiteindelijk om het handelen van politieke ambtsdragers naar de geest van de code. Volksvertegenwoordigers, bestuurders (maar ook ambtenaren) dienen in de eerste plaats zelf zorg te dragen voor de integriteit van hun handelen.

Ook de wetgever heeft per 1 februari 2016 rond integriteit een wetswijziging doorgevoerd. In de huidige praktijk vervult de burgemeester, als eenhoofdig orgaan, de rol van hoeder van de bestuurlijke integriteit, als onderdeel van zijn algemene taak om een goede behartiging van de gemeentelijke aangelegenheden te bevorderen. Bij –vermoedens van- integriteitsschendingen door politieke ambtsdragers wordt handelen van de burgemeester verwacht. Deze specifieke zorgplicht is vastgelegd in artikel 170, tweede lid, van de Gemeentewet.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Dit protocol moet – naast de 'Gedragscode voor politiek ambtsdragers van de gemeente Hengelo', raadsbesluit 11 en 12 juni 2013, mede worden gezien in het kader van artikel 170, tweede lid, van de Gemeentewet. Dit artikel regelt de zorgplicht van de burgemeester ten aanzien van het bevorderen van de bestuurlijke integriteit binnen de gemeente. Het Protocol beschrijft de Proces- stappen die gevolgd worden indien een (vermoedelijke) integriteitsschending bij de burgemeester wordt ingediend en het geeft spelregels die door de diverse actoren in acht moeten worden genomen, zodat het proces van afweging rond integriteitsmeldingen zo zorgvuldig als mogelijk is.

De wijze waarop een -vermoeden van- integriteitsschendingen in de relatie tussen politieke ambtsdragers wordt signaleerd was tot nu toe mondeling met elkaar besproken en afgesproken in het fractievoorzittersoverleg.

Na enige gebeurtenissen die afwijken van de gemaakte mondelinge afspraken, hecht de raad er zeer aan om deze afspraken formeel vast te leggen in dit Protocol en dit Protocol met een raadsbesluit vast te stellen.

Daarmee worden deze afspraken onderdeel van onze set van afspraken hoe de Hengelose politieke ambtsdragers met elkaar om willen gaan bij een - vermoeden van - een integriteitsschending. Nakoming van het raadsbesluit, en dus nakoming van de afspraken door de politieke ambtsdragers die in dit Protocol zijn opgenomen, maakt daarmee deel uit van de normen en waarden en daarmee van de eigen integriteit van de politieke ambtsdragers in Hengelo. Denk aan de kernwaarden als zorgvuldigheid en betrouwbaarheid, die in de gedragscode zijn opgenomen.

Indien collega-bestuurders, ambtenaren, organisaties, bedrijven of burgers een redelijk vermoeden hebben van schending van bestuurlijke integriteit door een raadslid, een fractievertegenwoordiger of een wethouder van de gemeente Hengelo kunnen zij zich melden bij de burgemeester van de gemeente Hengelo.

Indien sprake is van een redelijk vermoeden van schending van bestuurlijke integriteit door de burgemeester, kunnen collega-bestuurders, ambtenaren, organisaties, bedrijven of burgers zich melden bij de Commissaris van de Koning.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De raad wordt voorgesteld om het "Protocol (vermoedelijke) integriteitsschendingen door raadsleden, fractievertegenwoordigers of wethouders gemeente Hengelo" vast te stellen.

FINANCIËLE ASPECTEN**BIJLAGE(N)**

Bijlage: Protocol (vermoedelijke) integriteitsschendingen door raadsleden, fractievertegenwoordigers of wethouders gemeente Hengelo.

Protocol (vermoedelijke) integriteitsschendingen door raadsleden, fractievertegenwoordigers of wethouders gemeente Hengelo

Inleiding

Dit protocol moet – naast de ‘Gedragcode voor politiek ambtsdragers van de gemeente Hengelo’, raadsbesluit 11 en 12 juni 2013, mede worden gezien in het kader van artikel 170, tweede lid, van de Gemeentewet. Dit artikel regelt de zorgplicht van de burgemeester ten aanzien van het bevorderen van de bestuurlijke integriteit binnen de gemeente. Het Protocol beschrijft de Processtappen die gevolgd worden indien een (vermoedelijke) integriteitsschending bij de burgemeester wordt ingediend en het geeft spelregels die door de diverse actoren in acht moeten worden genomen, zodat het proces van afweging rond integriteitsmeldingen zo zorgvuldig als mogelijk is. De wijze waarop een (vermoeden van) integriteitsschendingen in de relatie tussen politieke ambtsdragers wordt signaleerd was tot nu toe mondeling met elkaar besproken en afgesproken in het fractievoorzittersoverleg.

Na enige gebeurtenissen die afwijken van de gemaakte mondelinge afspraken, hecht de raad er zeer aan om deze afspraken formeel vast te leggen in dit Protocol en dit Protocol met een raadsbesluit vast te stellen.

Daarmee worden deze afspraken onderdeel van onze set van afspraken hoe de Hengelose politieke ambtsdragers met elkaar om willen gaan bij een - vermoeden van - een integriteitsschending. Nakoming van het raadsbesluit, en dus nakoming van de afspraken door de politieke ambtsdragers die in dit Protocol zijn opgenomen, maakt daarmee deel uit van de normen en waarden en daarmee van de eigen integriteit van de politieke ambtsdragers in Hengelo. Denk aan de kernwaarden als zorgvuldigheid en betrouwbaarheid, die in de gedragscode zijn opgenomen.

Indien collega-bestuurders, ambtenaren, organisaties, bedrijven of burgers een redelijk vermoeden hebben van schending van bestuurlijke integriteit door een raadslid, een fractievertegenwoordiger of een wethouder van de gemeente Hengelo kunnen zij zich melden bij de burgemeester van de gemeente Hengelo.

Indien sprake is van een redelijk vermoeden van schending van bestuurlijke integriteit door de burgemeester, kunnen collega-bestuurders, ambtenaren, organisaties, bedrijven of burgers zich melden bij de Commissaris van de Koning.

A. Definities

- Integriteitsschending: een gedraging van een raadslid, een fractievertegenwoordiger of van een wethouder, die in strijd is met het handelen als ‘goed volksvertegenwoordiger’ of ‘goed bestuurder’. Het kan gaan om feiten die wettelijk strafbaar zijn, maar ook om handelingen in strijd met geschreven of ongeschreven regels;
- Melding: het schriftelijk en uitsluitend bij de burgemeester in te dienen bericht van een (vermoedelijke) integriteitsschending.
- Betrokkene: een raadslid, fractievertegenwoordiger of wethouder tegen wie een ontvankelijke integriteitsmelding is ingediend
- Melder: raadsleden, fractievertegenwoordigers, wethouders, burgers, bedrijven die bij de burgemeester melding hebben gemaakt van een vermoeden van een integriteitsschending door raadsleden, fractievertegenwoordigers of wethouders.

B. Klankbord voor melding

Een raadslid, een fractievertegenwoordiger of een wethouder zoekt, alvorens een melding over een raadslid, fractievertegenwoordiger of een wethouder in te dienen actief een klankbord op als zij naar hun mening geconfronteerd worden met een integriteitsvraagstuk. Dit klankbord kan een raadslid of een fractievertegenwoordiger vinden bij de burgemeester en/of de griffier en de wethouder kan dit vinden bij de burgemeester en/of de gemeentesecretaris.

C. Melding

Een (vermoedelijke) integriteitsschending door een raadslid of een wethouder kan gemeld worden door collega-bestuurders, ambtenaren, organisaties, bedrijven of burgers. Een raadslid, fractievertegenwoordiger of wethouder zal een (vermoedelijke) integriteitsschending niet anders melden dan uitsluitend bij de burgemeester. Een melding hoeft niet noodzakelijkerwijs te gaan over een vaststaand feit. Er kan ook sprake zijn van een vermoeden. Indien de persoon in kwestie een melding doet, moet het echter wel om een op redelijke gronden gebaseerd vermoeden gaan, gebaseerd op eigen kennis of eigen waarneming. Alleen dan worden de meldingen door de

burgemeester in behandeling genomen. Een melder kan aangeven anoniem te willen blijven, maar de melder is wel bekend bij de burgemeester, immers anders kan er ook geen terugkoppeling van de burgemeester naar de melder toe plaatshebben. Deze anonimiteit geldt overigens alleen voor burgers en bedrijven die een melding hebben gedaan bij de burgemeester. Een raadslid, fractievertegenwoordiger of wethouder zijn overigens niet wettelijk verplicht om een integriteitschending door een raadslid, fractievertegenwoordiger of een wethouder te melden. Op grond van artikel 162 van het Wetboek van Strafvordering zijn leden van de gemeenteraad, leden van het college en ambtenaren wél verplicht om (bij de politie) aangifte te doen van (ambts)misdrijven. Bij twijfel of er sprake is van een (ambts)misdrijf, kan een raadslid of wethouder (of ambtenaar) in een vertrouwelijk gesprek advies inwinnen bij de rijksrecherche.

D. Meldpunt

De ontvangst van een melding loopt via de burgemeester. Hij is het vertrouwelijke meldpunt voor alle signalen van (vermoedelijke) integriteitschendingen door raadsleden of wethouders.

De burgemeester bevestigt (schriftelijk) de ontvangst van het signaal aan de melder. De burgemeester houdt na een melding strakke regie op het administratieve proces en zorgt in alle fasen voor verslaglegging.

E. Ontvankelijkheid van de melding

Als de melding niet is gebaseerd op eigen waarneming, eigen kennis, en/of als er geen redelijke gronden zijn aangegeven, besluit de burgemeester om de melding niet ontvankelijk te verklaren. Over dat besluit wordt de melder geïnformeerd.

Als de melding wel ontvankelijk is zal de burgemeester de melding verder beoordelen en onderzoeken.

F. Beoordeling van de melding

De burgemeester bespreekt de integriteitsmeldingen m.b.t. raadsleden en fractievertegenwoordigers met de griffier en, indien het een melding betreft m.b.t. een wethouder, met de gemeentesecretaris. In dat gesprek worden de meldingen gewogen en beoordeeld. De melder wordt te zijner tijd door de burgemeester geïnformeerd over het resultaat van de beoordeling. De melding wordt getoetst op:

- de aard van het feit;
- de ernst van de zaak;
- de valideerbaarheid van feiten en omstandigheden;
- de positie of persoon van de bron en de persoon van het lid van de gemeenteraad, de fractievertegenwoordiger, de wethouder in kwestie;
- de geloofwaardigheid/waarschijnlijkheid van signalen;
- de spoedeisendheid/actualiteit van de melding.

De beoordeling van de melding kan leiden tot de volgende conclusies:

1. De schending betreft een te gering feit om onderzoek te rechtvaardigen.
Als er sprake is van een dergelijke lichte schending (bijv. omgangsvormen) bespreekt de burgemeester dit (vertrouwelijk) met betrokkene en de melder wordt door de burgemeester geïnformeerd.
2. Er is aanvullende informatie nodig.
Als er niet genoeg informatie is om de eventuele schending te kunnen beoordelen is er vooronderzoek nodig. Dit vooronderzoek vindt plaats in opdracht van de burgemeester.
3. Er is een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.
Indien er (tevens) een redelijk vermoeden van een strafbaar feit bestaat, dient door de burgemeester aangifte te worden gedaan bij het Openbaar Ministerie. Na overleg met de Officier van Justitie worden alle beschikbare gegevens door de burgemeester ter beschikking gesteld aan Justitie. Na aangifte bepaalt de Officier van Justitie of nader onderzoek nodig is. Overheden mogen de resultaten van het onderzoek na verkrijging van de Officier van Justitie, gebruiken om het eigen onderzoek af te ronden. Een bestuursrechtelijk en strafrechtelijk onderzoek sluiten elkaar niet uit. Wel moet zoveel mogelijk voorkomen worden dat de onderzoekers onnodig in elkaars vaarwater komen of dat betrokkenen dubbel belast worden. Aan het strafrechtelijk onderzoek wordt veelal voorrang gegeven.

4. Er is een feitenonderzoek naar (vermoedelijke) integriteitschendingen noodzakelijk.
Integriteitsonderzoek is nodig om te beoordelen of signalen en/of vermoedens en/of redelijke gronden over schendingen van integriteit op waarheden berusten. In overleg met de griffier (als betrokkene een raadslid of fractievertegenwoordiger is) of in overleg met de gemeentesecretaris (als betrokken wethouder is) geeft de burgemeester opdracht tot het instellen van een integriteitsonderzoek.
5. Er dreigt een schending.
Wanneer er geen sprake is van schending, maar bijvoorbeeld een schending dreigt, dan wordt geen onderzoek verricht, maar zal de burgemeester dit met betrokkene bespreken. De melder wordt door de burgemeester geïnformeerd.

G. Voorbereiding onderzoek

Onderzoeksvoorstel en opdrachtformulering

Indien de burgemeester voornemens is een feitenonderzoek in te stellen als bedoeld onder F, punt 4, informeert hij in overleg met de griffier en eventueel ook met de gemeentesecretaris het Fractievoorzittersoverleg. Daarbij geeft de burgemeester de reikwijdte weer van het onderzoeksvoorstel en van de opdrachtformulering.

Opdrachtverstrekking

Nadat het Fractievoorzittersoverleg vertrouwelijk is geïnformeerd, verleent de burgemeester schriftelijk opdracht aan de onderzoeker(s) en laat hiervoor een financiële verplichting vastleggen. Onderzoek kan verricht worden door een extern adviesbureau/externe adviseurs.

Kennisgeving

Uit zorgvuldigheid draagt de burgemeester er zorg voor dat de kring van behandelaars van de melding zo klein mogelijk blijft. De burgemeester stelt, voor zover de feiten dit toelaten, de melder en betrokken vertrouwelijk op de hoogte van de start van het onderzoek. Het is primair aan het raadslid of de fractievertegenwoordiger om de functie als raadslid of als fractievertegenwoordiger, al dan niet tijdelijk, niet uit te oefenen of neer te leggen. Het is primair aan de wethouder om zijn functie-uitoefening tijdens een integriteitsonderzoek te beoordelen.

H .Uitvoering onderzoek

Waarborgen voortgang onderzoek

Na de beslissing over het verrichten van onderzoeken, bewaakt de burgemeester de voortgang van het onderzoeksproces. De burgemeester is eindverantwoordelijk voor de wijze waarop (tijd, kwaliteit en budget) het onderzoek plaatsvindt. Tot het moment van openbaarmaking van het onderzoeksrapport wordt geheimhouding opgelegd op alles wat te maken heeft met het onderzoek. De burgemeester kan, na overleg met de griffier, in (wettelijk) bepaalde gevallen de gemeenteraad voorstellen een raadslid gedurende het onderzoek te schorsen. Dit is het geval als een raadslid artikel 15 Gemeentewet overtreedt, bijvoorbeeld doordat hij als advocaat of als adviseur werkzaam is ten behoeve van de wederpartij van het gemeentebestuur. Ook kan hij betrokkenen tijdens het onderzoek de toegang tot bepaalde ruimtes ontzeggen dan wel bepaalde ruimtes afschermen.

Rapportage

In de rapportage wordt door de onderzoekers verantwoord op welke wijze zij stapsgewijs hun onderzoek hebben verricht. Voordat de onderzoekers de rapportage aanbieden aan de burgemeester, geven zij betrokkene waar onderzoek naar is verricht, de gelegenheid kennis te nemen van het rapport inclusief de bijlagen. Dit gebeurt door hem of haar uit te nodigen om het rapport te komen inzien. Het toepassen van hoor en wederhoor is een wezenlijk onderdeel van de afronding van het onderzoek. Indien betrokkene op- en aanmerkingen heeft, dienen deze schriftelijk te worden vastgelegd en eventueel als een addendum opgenomen te worden in de definitieve onderzoeksrapportage. De onderzoekers beoordelen uitsluitend (in het rapport en daarbuiten) of er al dan niet sprake is van een integriteitschending. Het is aan de gemeenteraad om naar aanleiding van de gepresenteerde feiten te debatteren, en het debat af te sluiten met reacties of conclusies die de raad n.a.v. de rapportage wenst te trekken.

Communicatie

Communicatie over de voortgang van het onderzoek geschiedt, in overleg met de griffier en gemeentesecretaris, onder verantwoordelijkheid van de burgemeester. Daarbij kan maatwerk noodzakelijk zijn. Diverse scenario's zijn denkbaar die niet hier van tevoren kunnen worden uitgeschreven. Zo kan zijn dat een burger zijn melding wel in de openbaarheid brengt, maar dat

na onderzoek blijkt dat er slechts sprake was van een dreigende integriteitsschending. In dat geval kan de burgemeester in overleg met betrokkene besluiten om ook deze bevindingen van de burgemeester openbaar te maken zodat in de publiciteit wel het gehele beeld bekend wordt.

I. Afronding onderzoek

Bespreking rapportage

De onderzoekers bieden het eindrapport aan de burgemeester aan. Deze agendeert het voor een besloten vergadering van het Fractievoorzittersoverleg. Op basis daarvan wordt door de griffier een behandelvoorstel danwel een raadsvoorstel gemaakt. Daarna verzoekt de burgemeester het presidium het rapport te agenderen voor de eerst mogelijke raadsvergadering.

Nazorg

De burgemeester plant na deze raadsvergadering een evaluatiegesprek in met betrokkene waarnaar onderzoek is verricht.

J. Jaarlijkse rapportage aan Fractievoorzittersoverleg

De burgemeester rapporteert jaarlijks over alle meldingen die bij hem zijn binnengekomen aan het Fractievoorzittersoverleg.

K. Inwerkingtreding protocol / Citeertitel protocol

Inwerkingtreding protocol.

Dit protocol treedt in werking op de dag na de bekendmaking in het Gemeenteblad.

Citeertitel

Dit protocol wordt aangehaald als 'Protocol (vermoedelijke) integriteitsschendingen door raadsleden, fractievertegenwoordigers of wethouders gemeente Hengelo 2017'

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van de gemeente Hengelo d.d. 2017

de griffier,

de voorzitter,